

La Saviesa de Walt Whitman

Laura Basagaña / El Núvol

Edicions de 1984 publica la traducció completa de ‘Fulles d’herba’ de Walt Whitman en català. Jaume C. Pons Alorda s’ha entregat durant quatre anys a la difícil tasca de traducció dels poemes que l’autor nord-americà va trigar quaranta anys en escriure.

La veu de Whitman és exaltada, aspra i riallera. Canta a la terra, a la vida, a l’espera i ho fa de manera nítida i a través de preguntes, defensant els dubtes de l’home i la dona demòcrates. S’abraça a la llibertat, ressegueix les carenes de la muntanya i abraça la terra forta, brutal, salvatge i demolidora. S’autodenomina poeta del Cos i poeta de l’Ànima: *“Els plaers del cel són dins meu i els dolors de l’infern són dins meu,/ Els primers me’ls implanto per fer créixer el meu jo, els segons els/ tradueixo a una nova llengua”*. La llengua poètica.

Acarona amb igual deler la passió per l’Amor que la devastadora Natura: *“Jo sóc aquell que es passeja amb la nit dolça i fecunda,/ Jo crido la terra i la mar mig posseïdes per la nit.// Estreny-me més fort, nit de mamelles despullades –estreny-me més i més fort, nit magnètica i nodridora!/ Oh nit dels vents del sud –nit d’immenses i poques estrelles!/ Oh tranquil·la nit capcinejant- folla i nua nit d’estiu!!! Somriu, voluptuosa terra d’alè fresc!/ Terra de somnolents i líquids arbres!/ Terra òrfena de ponent-terra de muntanyes coronades de boira!/ Terra del doll vitri i cristal·lí del pleniluni acabat de tenyir de blau!/ Terra de brillantors i obscuritats que taquen les aigües del riu!/ Terra de netíssims núvols grisos que es fan més lluminosos i més clars en honor meu!!! Terra d’amples abraçades –riquíssima terra de pomerars exaltats!/ Somriu, que el teu amant ja arriba!”*.

Desafia l’espai-temps i invoca els poetes del futur. Llança versos al vol de la Revolta: *“Les meves paraules no rememoren les coses ja dites i sabudes,/ sinó les coses que honoren la vida no dita, i la llibertat i l’aclariment,/ I fan poc cas dels castrats i dels eunucs, i ajuden els homes i les dones d’una peça,/ I fan sonar el gong de la revolta, i fan costat als fugitius i a aquells/ que organitzen complots i conspiren.”*

Apel·la l’amor als sentits: *“Si jo venerés una cosa més que una altra, aquesta seria l’extensió del/ meu propi cos o qualsevol de les seves parts,/ Translúcida argila de mi, seràs tu!/ Cúspides i fonaments, sereu vosaltres!/ Ferma arada viril, seràs tu!”*

*Qualsevol cosa que m'engrandeixi, seràs tu!/ Tu, sang preciosa! Tu, lletós licor, pàl·lid
extracte de la meua vida!/ Pit que t'enganxes a altres pits, seràs tu!/ Cerebell meu, seran
les teves circumvolucions ocultes!"*

Retrata el seu pas per la vida, la salvatgia i el dolor de la guerra, defensa la igualtat entre homes i dones, la llibertat de les diferents opcions sexuals i canta a la bellesa sensorial i a la humilitat de la feina ben feta. La seva veu és la de l'Univers en un mateix: *"Un món ho sap, i és el més gran de tots per a mi, i aquest món sóc jo mateix,/ I si a la fi arribo a tenir possessió d'allò que és meu avui o d'aquí a deu mil o deu milions d'anys,/ Puc acceptar-ho eufòricament ara, o amb la mateixa eufòria puc esperar"*.

Whitman dedica una poesia al president Lincoln i una altra als poetes del futur. I a través del seus versos ens parla des de la llunyania. Jaume C. Pons Alorda ha fet un gran treball de profunditat, de pulcritud i de gràcil genialitat traslladant la totalitat dels versos de Whitman a la nostra llengua.